

A. P.:

Pisma s podeželja

IV.

Ako se skloni človek nad telesno bedo podeželja, ga zaboli srce. Tedaj se spomni, da bo treba temeljito načeti socialno in gospodarsko vzgojo ljudstva, ako zares hočemo nekam naprej in če nam je za dvig, t. j. za pravi preporod naroda in domovine. Ubrati bo treba nove načine, popolnoma drugače od dosedanjega dela.

Učiteljice lendavskega okraja so izdale za kmetijske matere brošuro »Zdrav in bolan otrok«. Akcija je vzbudila pozornost. Gotovo ne bo ostalo samo pri brošuri, temveč se bodo lotile tovarišice tudi dejanskega dela na terenu, t. j. v družinah. Kdor pozna razmere na kmetih, posebno v socialno šibkih slojih naroda, koder ob pomanjkanju gnojnih sredstev, hrane in obleke, zastaja rast otrok in je ogroženo njih zdravje, materialna vzgoja otrok pa je zbog neizobraženosti staršev, posebno mater, v mnogih primerih docela nezadostna, ta vé, katero važno polje v narodnem življenju so s svojo brošuro učiteljice načele in kako važnega narodnega problema so se lotile.

Slabo materialno hranjena družina je slabo dovzetna za moralno hrano. Odvč so besede in je nepotrebno vsako prizadevanje, dvigniti oz. preusmeriti človeka, ako le-ta vé, da so vsa pomoč samo besede, besede. Prazna predavanja, osladkana z besedno limonado romantike, ne prepričujejo, še prej, ona demoralizirajo. Marsikaj slabega zadnjih let leži v tej činjenici. Človek bi govoril, toda je težko, radi zamere in še česa drugega...

Priznat moramo, da se je pri nas o vseh nedostatkih kmetijske odnosno podeželske družine malo vedelo. Šele sodobna slovenska realistična književnost je, ob paralelnem prizadevanju nekaterih raziskovalcev socialno-zdravstvenega in gospodarskega stanja podeželja, tudi z delom učiteljskega pokreta, pokazala v tem pogledu nekatere rezultate, ki dajo človeku misliti. Dasi se je tu in tam vršilo raziskovanje posamično, imamo o temnih razmerah tudi nekoliko statistike, ki jasno kaže, kje je vir zla in zakaj tako težko napredujemo. Zato nam postane razumljivo, zakaj nas statistika v toliko in toliko knjižnicah i. sl. v našem podeželju ne more in ne sme ogreti, kajti dokler imamo na dlaneh n. pr. vprašanje nepravilnega ravnanja z dojenčki, ko starši v večini primerov sploh ne poznajo nikakega pravila higiene, pa še brez števila drugih sličnih problemov, ki jasno pričajo, kaj je za zdravo rast mladine in za zdravje kmetijskega rodu skrajno kvarno in da je v tem pogledu zlasti izobrazba pomanjkljiva ali nezadostna, ne smemo mirno spati ter se ne moremo pogrezniti v sladko kulturno dremanje, češ: dobro je, ko ljudje na deželi toliko čitajo... Nujno je, da mislimo samo na bedno spanje kmetijskega človeka: ljudje se valjajo po pečeh, po klopih, deca spi v hlevih i. sl.; število udobnih postelj s slamnjačami je pomanjkljivo. Dotaknemo se neracionalne kmetijske kuhe. Pred oči nam stopa telesna zane-marjenost mladih in starih obeh spolov. Kmetijski dom je temen, skoz okenca posije

malo sončnih dni. Nekje poleg gnojišča, ki odceja gnojnico po vsem dvorišču, stoji stranišče, odprto leglo infekcij, in je poleti hranišče milijonov muh, pozimi vir najrazličnejših prehlajenj. Kadar vidim takšne stranišče, zbito iz dveh, treh desak nad gnojno jamo, mi postane hudó pri duši, ako se misli srečajo z našo kulturo... Pa žganjpitje! Bilo je leto, ko bi si ljudje lahko za leta nasašili sadja — jabolk, sliv, hrušek... Kdo še zna sušiti? In kje? Pa kako? Kdo se je zanimal za gospodarske naprave, ki bi v dobrih letih služile ljudstvu recimo za sušenje sadja ali slično? Koliko tega smo skuhali v žganico ali natiskali v sadjeveč!... In tako dalje...

V vsem tem raste mladi svet. To isto življenje podedujejo. Iz dojenčkov, kolikor jih ni požela rana smrt, narastejo otroci, iz otrok mladeniči in dekleta, iz mladeničev in deklet očetje in matere — pa nudijo mlademu življenju skoraj isto jed, kakršno so uživali sami. Krogoteč življenje se venomer ponavlja. Življenje je tema.

V to temo je treba posvetiti z odločilno svetlobo! Kdor se je izobrazil, kdor je imel priliko doseči nekaj več od ljudske šole in spoznal lepše, svetlejša strani življenja, mora priti na pomoč. Občina, pa banovina, pa država morajo začeti z drugačno socialno in gospodarsko politiko. Vodstvo države je v rokah izobražencev. Ne samo učitelj, katerega puste samcatega na terenu, da se s pomanjkljivimi sredstvi bori zoper temo, temveč vse izobraženstvo je poklicano, da žrtvuje nekaj za svoj narod. Potrebno so materialne dobrine, vpreči je v izboljšanje gnojne položaja vasi občine, banovino, državo. Ne samo učitelj, naši vasi je potreben tudi priden, dober, iz javnih blagajn plačani idealist-zdravnik, pa poceni lekarnar, potreben je agronom in arhitekt, potrebna je babica, zaščitna sestra in podobno. S praktičnim načrtnim delom od hiše do hiše, od sela do sela, od rodu do rodu — da bomo vsi vprek lahko uživali dobrine sodobne kulture na higijenskem in gospodarskem in sploh socialno-zdravstvenem polju ter s pomočjo izobraženih sinov trpečega in v temo potlačenega naroda v doglednem času zares govorili o naprednem, kulturnem in prosvetljenem narodu.

Smo v strašnem družbenem vrtincu. Lomijo se svetovi, propadajo sistemi, ruši se človek. Od blizu gledamo igró, za katere zadnje dejanje ne vemo, kako bo končalo. Kar je pred nami, je bodočnost. Toda tudi to delo, ki ga gledamo za naše ljudstvo, je del bodočnosti. Za malo družino, za male razmere, skratka, za malega človeka vse velike spremembe ne bodo odločilne. Odločilno pa bo za vsakega posameznika in našo malo družbo to malo, marljivo delo, ki ga zamašljamo in ki je brezpogojno v bodočnosti življenja našega ljudstva. In ni odveč poudariti, da bodo učitelji pripravili pot, občina, banovina, država s svojimi napravami in s svojimi organi pa bodo morali v ta pravec usmeriti svoje delo. Ker v tem je kajpak tudi smisel vsega tega aparata!

UČITELJI PRIPRAVNIKI IN NJIHOV POLOŽAJ

Striček

Jožeta Pripravnika so prevedli v skupino! — V današnjih časih, ko bi lahko čakal še enkrat dve leti, je to znameniti dogodek. Zato bi bilo čisto naravno, da bi Jože od veselja najprej do stropa poskočil, nato zdriljal na cesto in objel prvega človeka, ki bi ga srečal, pa povabil svoje tovariše na litrček v oštarijo, kjer bi zapili del razlike v plači, ter počel še več podobnih neumnosti. Stvar pa je bila taka, da je Jože Pripravniki že pol leta vedel za to veselo novico, toda iz previdnosti ni poskočil od veselja — kaj, če je bila samo pomota, potem bi rekli, da se je napil ali pa znorel, ker vriska brez povoda. Zato je Jože mirno in trezno čakal, da je končno dočkal tudi resnično prevedbo, ko so mu namreč odšteli za vse mesece nazaj razliko v plači, kakor da bi ga hoteli nadgraditi za njegovo potrpečljivo čakanje. Vtaknil je denar v žep — bilo ga je toliko, kolikor ga še nikoli ni držal v rokah in ga ob svoji skromni plači tudi ne bo več tako kmalu. Morda tik pred penzijo ali pa, če mu bo Bog naklonil polno hišo otrok...

Zdaj, ko Jože Pripravniki ni več pripravniki, premišljuje, ali bi kazalo spremeniti nič več primerno ime. Po dolgem razmišljanju, seštevanju in odštevanju, pisanju in črtanju pride do spoznanja, da brez spodtike lahko obdrži svoje ime. Kajti v času, ko je bil pripravniki, se je nakopičilo toliko skrbi, nabralo toliko postavk, navrstilo toliko upnikov, da si je Jože žalostno dejal: »Nak, tega bi si pa ne mislil, da bo moja denarnica še kar naprej zijala!« Pa je res zijala! Ali zamerite to Jožetu Pripravniki? Nikarte, no, saj se vam nič bolje ne godi! Res, Jože je imel premalo fantazije, ki bi mu pomagala služiti dinarje, da bi z njimi mašil zevajoče žrelo svoje denarnice. Zato je moral vsak dinar obrniti več kot enkrat, preden ga je izdal, da je tolažil one, ki so mu v pripraviških letih verjeli na pošteno besedo in obraz...

Še ni minil teden, ko je srečal Jože Pripravniki tovariša. Zapletla sta se v pogovor, ki je že običajen med mlajšimi. Težko življenje, daleč od doma, daleč od kulture, denarja ni... Nazadnje se izkaže, da je Jože že v skupini. Tovariša toliko da ne zadene kap — od presenečenja ali zavisti, kdo bi to vedel! Obsuje ga z vprašanji, kar blede od neučakanosti: kdaj, kako, ali si dobil vse denar za nazaj — o srečni človek! — pa kako, ti si, jaz pa ne, ali si imel »strička«, hm, ta-

kole — pomežikne tovariš razumevaljoče. Jože ves v čudu: »Strička? Čemu, ne, niti na misel mi ni prišlo, da bi ga iskal. Pa saj tudi nikogar ne poznam. Saj veš, s svojo žlahto bi si res ne mogel pomagati — sami revni kmetje — in jaz tudi nimam nikakih zvez...« Jože je šel zamišljen svojo pot. Kdo ve, ali mu je tovariš verjel!

Ko je Jože drugič doživel, da ga je tovariš vprašal po »stričku«, ki bi mu naj pomagal v skupino, je postal že jezen. Zarobančil je: »Hudiča vendar, kje pa naj dobim »strička« in čemu? Ali misliš, če ti vse dosežeš s »strički«, pa četudi drugim na škodo, da morajo vsi tako delati? Saj sem vendar čakal zadosti dolgo, da sem po pravični poti prišel do svojega!« In ves jezen odide dalje ter se dolgo ne more pomiriti. Tovariš zre za njim in se pomilovalno nasmilja. Jože pa premišljuje: Kaj le imajo vsi s temi »strički«? Ali danes res ni več mogoče priti do svojih pravic? Ne, to se je Jožetu upiralo. In postajalo mu je neprijetno, nikakega veselja ni več imel s svojo prevedbo, ker se je to zgodilo pred tolikimi drugimi, oziroma brez njih, kdo bi mu torej verjel, da se je to zgodilo brez »stričkov« in »botrov«.

Na zborovanju se predsednik spomni med drugim tudi tovarišev, ki so napredovali, in jim častita. Tudi Jožetu Pripravniki! — V odmoru prihajajo tovariši in mu »od srca« častitajo na prevedbi. Kar po vrsti: »Častitam — no, pa takole kako pomoč si gotovo imel — takole kakšnega »strička«, kaj?« Drugi: »Iskreno častitam — kdo ti je pa pomagal? Povej, da ga bom še jaz naprosil, jaz že tudi čakam več ko 2 leti...« Tretji: »No, to si vesel, kaj? No, pa čisto odkrito, saj smo tovariši — koga si pa kaj imel, da je spregovoril zate dobro besedo?«... Jožeta Pripravnika je pri prvem vprašanju nemilo zadelo, drugo ga je zmedlo, pri tretjem je našel duševno ravnotežje, da se je pri četrtem razjezil in pri petem zdijal in zakričal vsem na ves glas: »Ne in ne, nikakršen striček mi ni pomagal, ker bi me bilo sram prositi za to, kar je moje, kar zaslužim — kakor me je sram za vas, dragi tovariši, ki se rinete višje na račun drugih. Jaz pa poznam samo eno pot in ta je ravna in brez senc. To pot hodite še vi in ne bo vam treba hoditi okoli stričkov in se poniževati!« In Jože Pripravniki pograbi klobuk in pusti tovariše vse v čudu zaradi izbruha, ki mu nihče ni vedel pravega povoda! — Zborovanje pa se nemoteno nadaljuje...

Splošne vesti

— Prazna učiteljska mesta so v kranjskem srezu: v Šmledniku za šol. upravitelja, v St. Urški gori in v Senčurju za 1 učiteljico in v Šmledniku za 2 učiteljici; v krškem srezu: v Skocijanu za 1 učitelja (stanovanje v šoli — lep vrt, avtobusna zveza Krško—Novo mesto), v Trebelnem pri Mokronogu 1 mesto, na Kalu pri St. Janžu upraviteljsko mesto in za 1 učitelja. Lepo stanovanje, urejen vrt, prikladno za mlad zakonski par; v Leskovcu pri Krškem (1/2 ure) 2 moški prazni in v Velikem Podlogu 1 mesto.

— Izpraznjeno mesto. Prazno je mesto za učitelja ali učiteljico v Šmartnem v Rožni dolini pri Celju.

— Pedagoško društvo v Ljubljani name-rava v drugi polovici meseca avgusta privediti pedagoški tečaj za učitelje in učiteljice. Društveni odbor želi, da bi na tečaju prišla v razpravo prav tista vprašanja, ki delajo učitelstvu, predvsem mlajšemu, največ pregla-vic. Zato prosimo vse tiste učitelje(-ice), ki se zanimajo za lastno izpopolnitev, da nam sporoče, na katere posebne težkoče so naleteli:

- a) pri pouku sploh ali pri pouku poedi-nih predmetov v šoli;
- b) pri vzgoji otrok v šoli ali doma;
- c) pri administrativnem delu v šoli ali pri krajevnem šolskem odboru;
- d) pri prosvetnem delu izven šole;
- e) v odnosu do tovarišev(-ic).

Odgovore pošljite do 15. februarja t. l. na Pedagoško društvo v Ljubljani, Resljeva cesta 10/L.

— † M. Tekla Praprotnik, uršulinka v Ljubljani, je umrla dne 17. januarja t. l. Bila je hčerka učitelja Andreja Praprotnika, dolgoletnega voditelja in organizatorja slovenskega učiteljstva ter ustanovitelja in dolgoletnega urednika »Učiteljskega tovariša«. Ni čuda, da se je hči tega velikega šolnika posve-tila tudi učiteljskemu stanu. Rojena je bila leta 1865. Maturirala je leta 1884, ter je že istega leta nastopila učiteljsko službo. Prestopila je v meščansko stroko ter je leta 1903. napravila izpit za meščanske šole. Sama globoko verna se je posvetila redovniškemu življenju ter je kot uršulinka tiho in marljivo delala za vzgojo poverjene ji mladine. — Pokopali so jo 19. januarja pri Sv. Križu ob obilni udeležbi njenih stanovskih tovarišic in šolske mladine. Naj v miru počiva!

— i Praktični učiteljski izpiti so se vršili pred državnim izpitnim odborom za praktične učiteljske izpite na državnem učiteljskem v Ljubljani od 11. do 20. t. m. Izpit so napravili naslednji učitelj(ce) - pripravniki(ce): Koželj Vida, Brodnik Franciška, Bučar Ana, Grzinčič Marija, Košuta Irma, Košuta Helena, Merkuš Alice, Mihevc Jožef, Radej Antonija, Šolar Marija, Soukal Marija, Šter Ciril, Vodopivec Ivan, Banfi Stefan, Jerina Marija, Kos Karel, Kulovec Iva, Mohorič Dragica, Pevc Bogdana, Pristov Marija, Raner Matilda, Seme Roza, Toros Gertruda, Turk Marija, Zmavc Ivana.

Osebne zadeve

Napredovanja učiteljev in učiteljic

V IX. položajno skupino: Fleis Marija, Kolar Zora, Kunc Margareta, Gaiser Bogica, Kalan Ana, Zdravljica Magdalena, Kolšek Sonja, Klemente Stanislava, Bahar Aida, Lužar Ljudmila, Jamnik Ivana, Bračko Marjeta, Vončina Elizabeta, Vrhovnik Pavla, Regvat Marta, Voj-Jamnik Hilda, Gaber Breda, Germek Nada, Golež Ana, Ahačič Valentina, Kavtar Albina, Stokel Gabrijela, Komelj Olga, Legiša Castislava, Malovrh Jožefa, Metelko Olga, Novak Stanislava, Pečnik Leopoldina, Vanič Viljem, Vuk Anton, Stres Vidon, Kert Jože, Strukelj Ivan, Toplak Juro, Primožič Rudolf, Lenščak Dušan, Kunc Josip, Medved Anton, Božiček Edmund, Levstik Ivan, Grebenc Josip, Zoher Ivan, Stukl Stanislav, Miller Anton, Zorn Otmar, Sinkovec Viktor, Lužnik Franc, Česnik Maksimiljan, Grgič Cvetko, Božič Miroslav, Vrečko Miroslav, Štrubelj Karel, Serpan Edvard, Korošec Karel, Povše Franc, Strehovec Ivan, Vavpot Viktor, Blažič Andrej, Fink Stanislav, Zupan Valentin, Šubert Alojzij, Čuček Karel, Vavpotič Ivan, Prah Adela, Rožič Marija, Sitar Marija, Skasa Hilda, Skubic Vida, Stritar Bogdana, Tičar Sonja, Uranič Justina, Urbančič Rozalija, Hvalec Jožefa, Hoj Ivana, Cejan Nada, Čepe Marija, Švalj Josipina, Dobovšek Elizabeta, Andolšek Nada, Požar Dora, Gregoretič Stanislava, Majhen Kristina, Matjan Ljudmila, Kes Jožica, Sušteršič Gizela, Majerhold Rozalija, Lampič Antonija, Erbežnik Franciška, Oblesček Zora, Lesnik Ljudmila, Novljan Zdenka, Modič Helena, Zomer Frida, Bregar Ljudmila, Stepihar Elza, Primožič Marjan, Zajec Marija, Budja Angela, Mejak Alice, Petek Vera, Susman Angela, Vokal Olga, Potokar Franciška. — Vsega skupaj je napredovalo v IX. skupino 104 učiteljev in učiteljic.

V VIII. položajno skupino Blažej Ana. V VII. položajno skupino: Mežan Irma, Sušteršič Josipina, Faragin Lovro.

V VI. položajno skupino: Burja Ljudevit, Medendorfer Vinko, Kriše Roza, Ljubej Franja, Logar Miroslav, Pec Mara, Pristov Marija, Čermelj Olga, Vanič Janko, Sedlaček Marija, Turk Terezija, Jagodice Franciška, Jarc Angela, Jercog Vanda, Malenšek Amalija, Praprotnik Angela, Rebolj Viktorija, So-

bar Marija, Jurko Marta, Kancler Julija, Kovčič Berta, Muhič Gabrijela, Fakin Iva, Kotnik Josip, Gertner Franciška, Lesnik Josip, Zupančič Bernarda, Lobe Avgusta, Vitori Srečko, Jarc Franc, Lesnik Terezija, Logar Franc, Burja Rihard, Oražem Marija, Seliškar Anton, Tiran Franja, Frigina Amalija, Boc Boris, Kacafura Olga, Kristan Ljudmila, Pristov Anton, Sernčar Franjo, Skender Oton, Škedl Bogomira, Šulin Matko, Binder Ljudmila, Bitenc Drago, Debeljak Ivana, Zalar Josip, Korman Alojzija, Kristl Jožica, Megla Milan, Mihevc Marjeta, Perko Venčeslav, Pogachnik Janko, Tavzes Marija, Tiran Ernest, Ukovič Dolores, Horvat Olga, Hofbek Edmund, Hribernik Edvard, Turnher Edmund, Trunšek Avrelja, Čuk Franjo, Škerle Antonija, Štraus Berta, Grgič Silvester, Jurčec Ivan, Metlika Florentina, Novak Gregor, Svetek Pavla, Stumpf Ludovik, Groznik Milena, Rajšp Magda, Serajnik Joško, Tavželj Aleksandra, Sancin Karel, Setinec Ljudmila, Kašpar Franc, Vidmar Ferdinand, Prestor Nikolaj, Šajn Stefan, Filipič Gabrijela, Droč Hortenzija, Remškar Marija, Pokorn Danica, Višner Stanislava, Pojbič Gizela, Drasal Marjeta, Valentinčič Stanislava, Prestor Ana, Stošek Zdravko, Vodopivec Stanko, Gorišek Simon, Ljubič Vinko, Košenina Vladimir, Rismal Jelislava, Divjak Vera, Dolencec Marija, Cizelj Marija, Černe Danica, Zagar Elza, Mlekuž Vladislav, Presl Miroslav, Kodrič Vladimir, Filipič Marija, Čotar Olga, Kavčič Slavica, Rajner Bogomil, Beg Anton, Debeljak Ivan, Zor Miroslav, Rejec Franc, Polja Alojzija. — Skupno je napredovalo v to skupino 115 učiteljev in učiteljic.

V V. položajno skupino: Levstik Vlastimila, Šaršon Pavle, Senica Robert, Perin Marija, Marok Alojzij, Arnshek Janko, Hlebanja Josipina, Jakac Andrej, Bekar Pelagija, Janša Angela, Voglar Alojzij, Zagorec Franc, Peček Uroš. — V V. skupino je prišlo vsega 13 učiteljev in učiteljic.

— i Napredovali so v IV./2. skupino strokovni učitelji na šolah za defektno deco: Dimnik Ivan v Beogradu, Dermelj Mirko, Doštal Rudolf in Erbežnik Ivan v Ljubljani.

Mladinska mafica

— mm Šesta številka »Našega roda« je izšla s prav pestro, veselo vsebino. Ekspedicija se je izvršila 1. t. m. — Zaradi božičnih praznikov je navadno vsako leto število naročnikov pri 5. in 6. številki najnižje. Prosimo cenj. poverjenike, da malo poiglatirajo za list. Uredništvo se trudi, da drži list tako glede vsebine kot opreme na neobičajni višini. »Naš rod« ni le najboljši slovenski mladinski list, ampak nima primere tudi med hrvaškimi in srbskimi mladinskimi listi v državi in je že zaradi tega vredno delati zanj. Potrudite se, da število naročnikov pri 6. številki ne pade. Poskušajte dobiti še nove naročnike. V zalogi imamo še vse številke, s katerimi lahko postrežemo.

— mm Kljub podražitvi tiska in papirja bo dala Mladinska matica svojim naročnikom »Naš rod« v neokrnjeni obliki in vse 3 napovedane knjige brez vsakega poviška pri ceni. Upamo, da bodo naši poverjeniki in naročniki to upoštevali in bodo poskrbeli za redno plačevanje naročnine.

— mm V letošnjih rednih publikacijah izidejo: A. Adamičeva povest »Ljudje v viharju«, Ribičičeva »Nerga« in Hudalesova »Mama, kruhal!« To bodo tri lepe knjige, ki jih bodo otroci veselili. — Opozarjamo, da zgubijo naročniki, ki ne plačajo vseh števil »Našega roda«, pravico do knjig.

— mm Nekdo nas vprašuje, ali je res, da je dve sto ljudskih šol, ki niso naročene na

»Naš rod«. Kakor se zdi neverjetno, je vendar resnično. Nad 200 šol nima naročenega ne »Našega roda«, ne knjig Mladinske matice niti za svoje šolske knjižnice. Naj bi te šole navedli v »Učiteljskem tovarišu«? Čeprav bi bilo to zanimivo, ker so med temi tudi više organizirane šole, tega ne bomo storili.

— mm Učitelstvo vprašuje po lahkih mladinskih igrakah, ki se lahko uprizarjajo tudi v razredih na odru brez posebnih kulis in rekvizitov. Take igrice so izšle v 5. številki Cicibanove knjižnice in stanejo samo 3 din. Pri uprizoritvi v dvoranah se zahteva le od-kup 5 izvodov knjig, kar stane 15 din, pri čemer odpadejo vse avtorske takse.

— mm Manjka vam čtivo za prvi in drugi razred? Sežite po Ribičičevi knjigi »Mihec in Jakec«, ki je izšla že v 3. izdaji in stane samo 8 din. Knjiga je prepletena z nad 1000 malimi ilustracijami.

Če se vam zdi knjiga predraga, sežite po 3. in 4. zvezku Cicibanove knjižnice, ki stane po 1,50 din.

— mm Ena najlepših mladinskih slikanic je gotovo »Dedek Miha«, v večbarvnih ilustracijah Marte in Radovana Klopčiča in z besedilom Anice Černejeve. Stane vezana le 35 din. Nobena mladinska knjižnica bi ne smela biti brez te knjige.

— mm Avtorja rokopisov »Mladi junaki« in »Julika« prosimo, da pošljeta tajništvo Mladinske matice svoja naslova.